

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa OSA 3

Lapsen tuki – tukimateriaalin rakenne

OSA 1

Lapsen tuki
inklusiivisessa
varhaiskasvatuksessa

OSA 2

Tuen toteuttamisen
keskeiset periaatteet

OSA 3

Lapsen tuen
toteuttamisen
prosessimaisuus

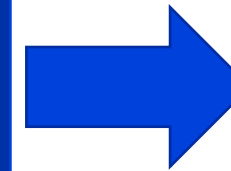
3. Lapsen tuen toteuttamisen prosessimaisuus

Ryhmän pedagogiikka rakentuu lasten vasujen, paikallisen vasun ja vasu-perusteiden kehyksissä

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

Lasten tuen tarpeisiin
vastataan ryhmän
pedagogisella toiminnalla

Lapsen vasun merkitys tuen toteuttamisessa

- Varhaiskasvatukseen osallistuminen on hyvä perusta lapsen kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille.
- Vaikeuksia ehkäistään ennalta pedagogisilla järjestelyillä ja erilaisilla työtavoilla, esim.
 - suunnitelmallinen toiminnan eriyttäminen
 - ryhmien joustava muuntelu
 - oppimisympäristöjen muokkaaminen
 - selkeä päiväjärjestys
 - päivittäisten toimintojen rytmittäminen

Tukevat kaikkia lapsia
- Ryhmän laadukas pedagogiikka on perusta tuen toteuttamiselle
- Lapselle annetaan tarvittavia, yksilöllisesti kohdennettuja tuen muotoja joustavasti ja viipymättä tuen toteuttamisen periaatteiden mukaisesti
 - Tuen toteuttamisen suunnittelu tehdään lapsen vasuun

LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN JATKUMO

Tarkennuksia lapsen tarpeiden mukaan

Suunnitelman laadinta

Suunnitelman tarkistaminen

Suunnitelman tarkistaminen

Valmistautuminen: henkilöstön havainnot, lapsen ja huoltajan näkökulmat

Suunnitelman laadinta

- Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet
- Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
- Mahdolliset lapsen tukeen liittyvät asiat

Suunnitelman tarkistaminen

- Arvioidaan lapsen vasun toteutumista
- Tarkennetaan
 - Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - Lapsen tukeen liittyvät asiat

MONI-ALAINEN YHTEISTYÖ

LAPSEN VASU -KESKUSTELU

Huomioidaan ryhmän toiminnan suunnittelussa

Lapsen tuen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi

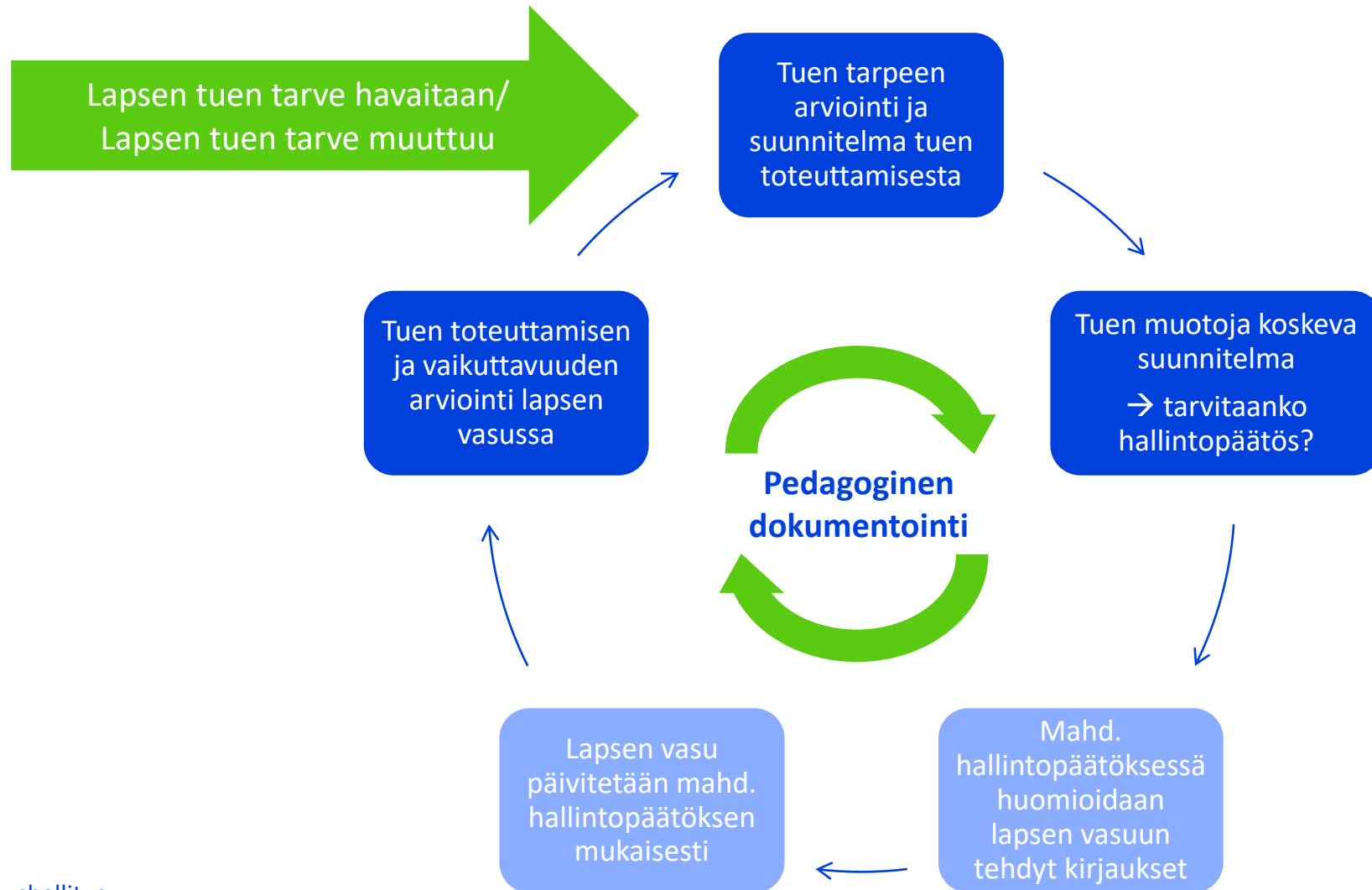
Lapsen tuen tarvetta sekä tuen riittävyttä, tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta on arvioitava ja seurattava.

- Onko lapselle annettu tuki ja tuen muodot olleet toimivia ja riittäviä?
- Miten sovitut pedagogiset, rakenteelliset ja/tai hoidolliset tuen muodot ovat toteutuneet, ja mitkä ovat olleet niiden vaikutukset?
- Miten sovitut yhteistyökäytännöt ovat toteutuneet?

Tuen vaikuttavuuden arviointi sisältää

- kuvauksen toteutuneista tuen muodoista ja tukipalveluista
- tuen muotojen vaikuttavuuden arvioinnin ja suunnitelman niiden tarvittavasta kehittämisestä
- millaisista tuen muodoista lapsi hyötyy, ja mitkä parhaiten toteuttavat yksilöllisesti lapsen etua

Tuen toteuttamisen prosessimaisuus

Päätös tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä tukipalveluista yleisessä tuessa 1/2

- Lapselle annettavasta tehostetusta tai erityisestä tuesta ja tukipalveluista tehdään **viipymättä** hallintopäätös, joka perustuu tuen tarpeen arviointiin
 - Päätöksessä tehostetusta tai erityisestä tuesta mainitaan ja päätetään: **tuen muodot, tukipalvelut ja varhaiskasvatuksen toimipaikka**
 - Päätöksessä tukipalveluista mainitaan ja päätetään: **tukipalvelut**
- Hallintopäätösmenettelyssä noudatetaan hallintolakia
- Ennen päätöksen tekemistä varhaiskasvatuksen järjestäjän on **kuultava** lapsen huoltajaa tai muuta laillista edustajaa. **Myös huoltaja voi hakea tehostettua tai erityistä tukea lapselle.**
- Hallintopäätös on aina **perusteltava**
- Hallintopäätös tehostetusta tai erityisestä tuesta tai tukipalveluista **on pantava täytäntöön heti**
- Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje, koska huoltajalla on **oikeus vaatia oikaisua aluehallintovirastolta**

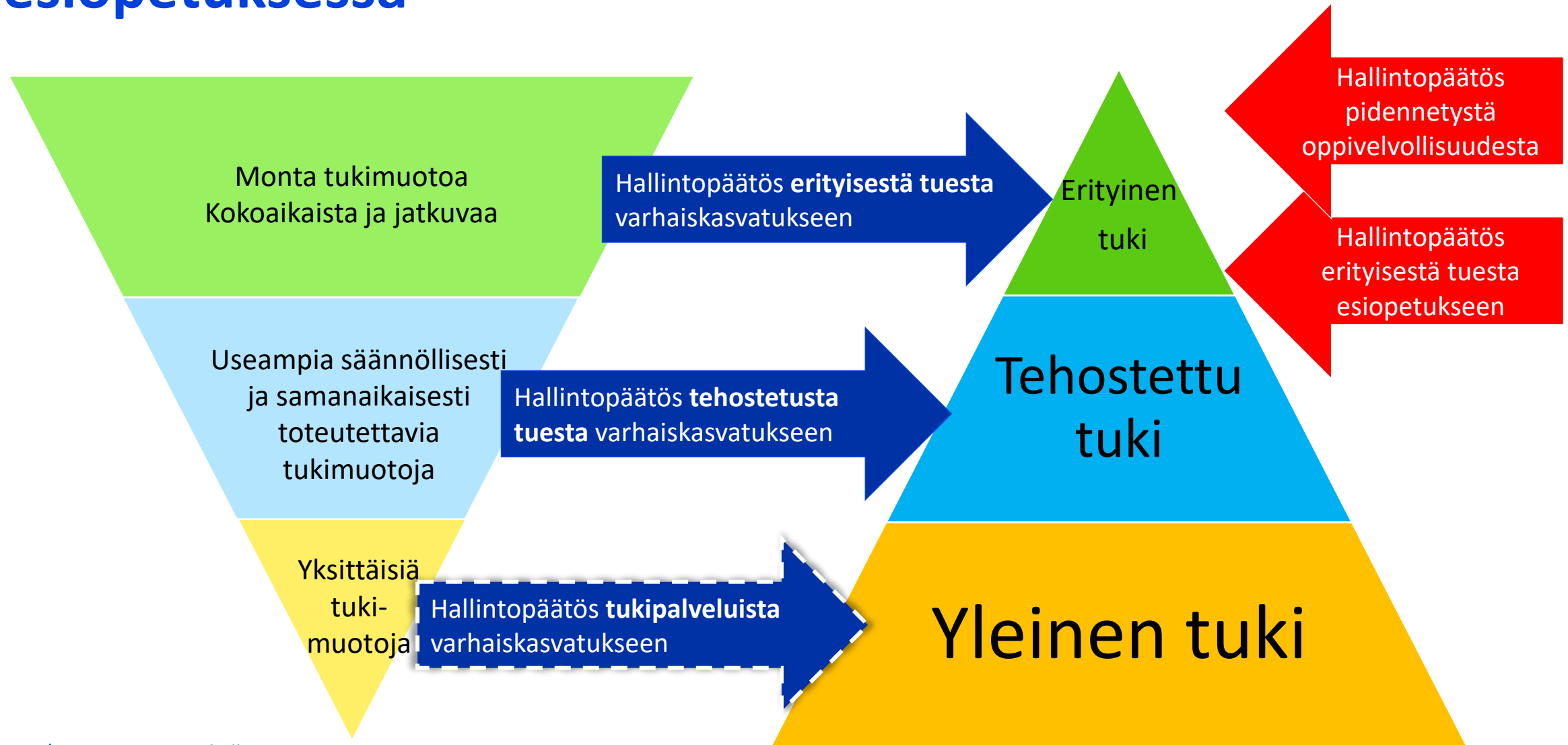
Päätös tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä tukipalveluista yleisessä tuessa 2/2

- Hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatuksen järjestämisvastuussa oleva kunta
 - **Yksityisessä varhaiskasvatuksessa** olevan lapsen hallintopäätöksen tekee palveluntuottajan esityksestä **varhaiskasvatuksen toimipaikan** sijaintikunta. Lapsen saadessa varhaiskasvatusta **ostopalveluna** hankitussa varhaiskasvatuksessa hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatuksen **järjestämisvastuussa** oleva kunta. Myös **palvelusetelin** myöntänyt kunta tekee tukea koskevan hallintopäätöksen.
 - Mikäli lapsi osallistuu kahden eri kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen esimerkiksi vuoroasumistilanteessa, hallintopäätöksen tekevät erikseen molemmat kunnat. Tällöin varhaiskasvatuksen järjestäjillä on velvollisuus toimia tuen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa yhteistyössä lapsen edun mukaisesti. Kukin toimija tekee hallintopäätöksen itse.
- Hallintopäätös on **voimassa toistaiseksi**
- **Hallintopäätös muutetaan tai kumotaan, mikäli tuen tarve muuttuu** lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tarkistamisen tai muun arvioinnin yhteydessä.

Lapsen ja huoltajien kuuleminen

- Hallintolain mukainen kuuleminen on osa päätöksentekoa
- **Huoltajien tulee tietää, mistä asiasta heitä kuullaan. Kirjallisessa kutsussa** kuulemiseen tulee käydä ilmi, että lapselle harkitaan tehostetun tuen, erityisen tuen tai varhaiskasvatustuksen mukaisten tukipalveluiden päätöksen tekemistä tai päivittämistä.
 - Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattava **sellaiset seikat, jotka perustelevat päätöstä.**
 - Huoltajille tulee antaa mahdollisuus tutustua myös mahdollisiin muihin selvityksiin, joita käytetään päätöksen perustelemiseksi.
- Hallintolaissa ei säädetä siitä, miten kuuleminen toteutetaan. Järjestäjät voivat itse päättää tarkemmin kuulemiseen liittyvistä menettelyistä. Lähtökohtaisesti huoltajalle varataan mahdollisuus antaa selvityksensä kirjallisesti. Huoltajalle voidaan myös varata mahdollisuus antaa selvitys suullisesti lähi- tai etätapaamisena.
 - Suullisessa kuulemisessa **lapsen ja huoltajan esille tuomat näkemykset on kirjattava.** Suullisesta kuulemisesta on hyvä tehdä esimerkiksi muistio, jotta asianomaisen oikeusturva toteutuu.
 - Kirjaamisvelvollisuudella huolehditaan siitä, että lapsen ja huoltajan näkemykset tulevat punnittavaksi päätöksenteossa

Tukeen liittyvä päätöksenteko varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Lapsen tuen tarve lapsen siirtyessä esiopetukseen

- Tuen tarve **arvioidaan** aina lapsen aloittaessa esiopetuksen. Esiopetukseen osallistuvan lapsen kasvun ja oppimisen tuesta määrätään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.
- Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta mahdollinen tuki tulee **yhteensovittaa** esiopetuksessa annettavan tuen kanssa ja **kirjata** lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.
- Tehostettua tukea saavan lapsen oppimissuunnitelmassa ja erityistä tukea saavan lapsen HOJKS:ssa otetaan esiopetuksen lisäksi annettava varhaiskasvatus huomioon.

Tuen tarvetta koskevan tiedon siirtäminen (varhaiskasvatuslaki 41 §)

Varhaiskasvatuksen järjestäjällä ja tuottajalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi ja tuottamiseksi välttämättömät tiedot lapsen huoltajilta, opetustoimen viranomaisilta, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta, muilta varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottajilta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiltä.

*Lapsen varhaiskasvatuksesta vastaavilla henkilöillä ja tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden tai niiden toteuttamisen arviointiin osallistuvilla henkilöillä on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä varhaiskasvatuksen järjestäjälle ja tuottajalle **sellaiset tiedot, jotka ovat varhaiskasvatuksen järjestämisen, tuottamisen ja tuen arvioinnin kannalta välttämättömiä.***

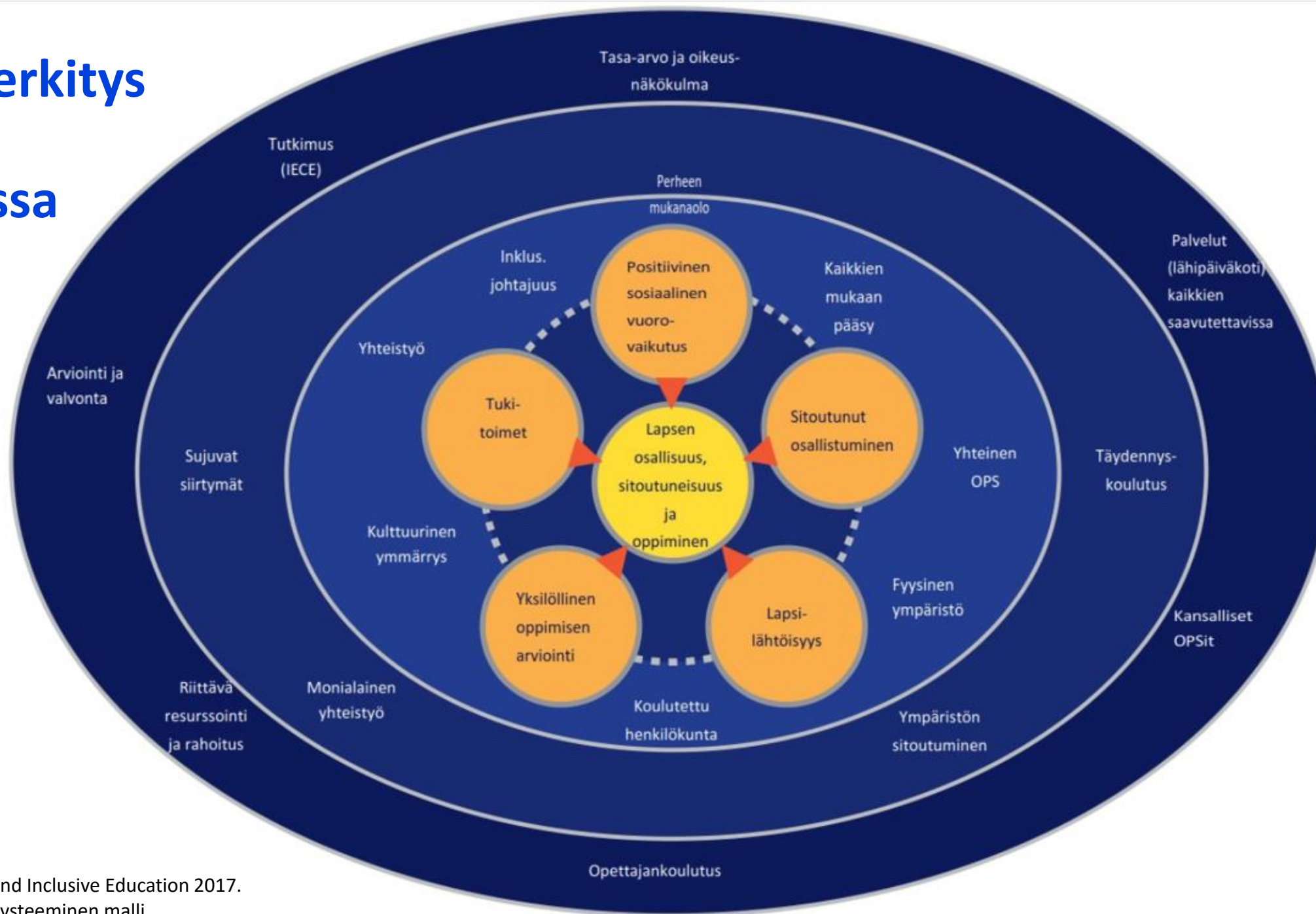
Tiedonsiirron tavoitteena on turvata **lapsen edun mukaisen varhaiskasvatuksen toteutuminen.**

- Koskee myös tilanteita, joissa lapsi
- siirtyy kunnan tai yksityisen palveluntuottajan järjestämästä varhaiskasvatuksesta toisen kunnan tai palveluntuottajan järjestämään varhaiskasvatukseen
 - siirtyy varhaiskasvatuksesta esiopetukseen tai perusopetukseen.

Yhteistyön merkitys inklusion toteuttamisessa

*Lapsen tuen toteuttamisen
tavoitteet voidaan
saavuttaa parhaiten
silloin, kun kaikki osapuolet
osallistuvat yhteistyöhön.*

*(Varhaiskasvatussuunnitelman
perusteet 2022)*

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kysyttävää varhaiskasvatuksen tuesta?

→ varhaiskasvatus@oph.fi

Varhaiskasvatuksen tuesta usein kysyttyä:

<https://okm.fi/varhaiskasvatuksen-tuesta-kysyttya>

OSA 3 päättyy tähän

